

Zygmunt Perz

"Freiheit - Schuld - Vergebung :
Österreichische Pastoraltagung 28-30.
Dezember 1971", wyd. Wilhelm
Zauner i Helmut Erharter, Wien 1972
: [recenzja]

Collectanea Theologica 44/1, 237-238

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pracuje się zasadniczo tylko pięć dni). Sprawa właściwego wykorzystania wolnego czasu z myślą o właściwym rozwoju człowieka nabiera coraz większego znaczenia. Aktualność tego złożonego tematu została dostrzeżona przez redakcję popularnoinformacyjnej serii, pt. *Życie chrześcijańskie dzisiaj*. Poświęcono temu zagadnieniu czwarty tomik serii.

Autor opracowania zajmuje się najpierw sprawą wolnego czasu jako aktualnym problemem. Ukazuje jego źródła i narastanie we współczesnym świecie, na tle rozważań na temat wartości i sensu pracy ludzkiej. Jego zdaniem wolny czas stanowią te chwile, które umożliwiają człowiekowi przeżycie i doświadczenie, kim on właściwie jest, na czym polega sens jego istnienia oraz co stanowi jego wartość i istotę. Wolny czas stanowi więc nie tylko szansę, lecz także zadanie i to zarówno dla jednostki, jak i różnych zespołów oraz instytucji odpowiedzialnych za życie społeczeństwa. Rozważania na ten temat stanowią centralną część publikacji. Znajdujemy tam uwagi na takie tematy, jak: sens wolnego czasu, zagadnienie wypoczynku, wolny czas a zabawa, właściwe wykorzystanie telewizji, filmu, teatru, podróże i turystyka oraz różnego rodzaju kluby i formy życia towarzyskiego. Zamierzeniem autora jest, aby przez odpowiednie korzystanie z wolnych chwil uniknąć z jednej strony poczucia nudy, a z drugiej zwykłego „spędzania” czasu. Wolny czas jego zdaniem nie powinien być „czasem bez celu”, lecz „chwilą wolnego celu” — bez przymusu, który niesie z sobą praca zarobkowa. W tej części opracowania znajdujemy także uwagi na temat wolnego czasu w życiu ludzi starych. Trzecią i ostatnią część tej niewielkiej stosunkowo książeczki wypełniają rozważania na temat chrześcijańskiego etosu wolnego czasu, który przez swoją niecodzienną umożliwa człowiekowi interesujące dostrzeganie i przeżywanie jego poczynań życiowych i w ten sposób odnajdywanie siebie we współczesnym świecie i to z poczuciem sensu swojego istnienia. Jest to poczucie, które wyrasta z przeżyć powiązanych z otaczającym światem oraz tym, co jest „ponad światem”, dzięki obrzędowi religijnym, a szczególnie praktykom kultu w liturgii.

Publikacja porusza więc nie tylko aktualne zagadnienie, lecz także stanowi interesujące opracowanie, pobudzające do myślenia nad tematem, który wyłania się przed nami w drugiej połowie dwudziestego wieku.

Ks. Zygmunt Perz SJ, Warszawa

Freiheit-Schuld-Vergebung. Österreichische Pastoraltagung 28—30. Dezember 1971, wyd. Wilhelm Zauner i Helmut Erhartner, Wien 1972, Herder, s. 128.

W dniach 28—30 grudnia 1971 r. odbyła się w Wiedniu sesja pastoralna na temat „Wolność-wina-przebaczenie”, zorganizowana przez Austriacki Instytut Pastoralny. W ramach obrad referaty wygłosili: psychiatra Walter L. Furrer, *Wina i grzech jako doświadczenie ludzkie*; dogmatyk Winfried Gruber, *Teologia grzechu*; biblista Herbert Leroy, *Drogi nawrócenia według Nowego Testamentu*; moralista Franz Böckle, *Wolność i sumienie*; psycholog Albert Görres, *Wina i jej opanowanie w psychoanalizie*; sakramentolog Franz Nikolasch, *Teologia i praktyka sakramentu pokuty*. Wymienione referaty, po części wraz z dyskusją, jaka się po nich rozwinęła, zostały opublikowane przez Herdera. Publikacja zawiera również tekst dyskusji na temat winy i przebaczenia transmitowanej z okazji tej sesji przez radio i telewizję austriacką, w której wzięli udział wymienieni powyżej prelegenci. Ponadto w publikacji znajdują się teksty nabożeństw biblijnych oraz liturgii pokutnej, które miały miejsce podczas omawianej sesji. W zakończeniu publikacji zamieszczono sugestie odnośnie możliwości wykorzystania i zastosowania wyników sesji w aktualnej praktyce pastoralnej sakramentu pokuty i nabożeństw pokutnych.

Zgodnie z założeniami organizatorów sesji pastoralnej opublikowane materiały umożliwiają czytelnikowi zorientowanie się w aktualnej problematyce

żywo dyskutowanego problemu poczucia winy, grzechu i nawrócenia oraz szafarstwa sakramentu pokuty. Pytania nurtujące chrześcijanina naszych czasów, także pytaniami dzisiejszego duszpasterstwa, ujawniają się wyraźnie w ogniu opublikowanych dyskusji.

Ks. Zygmunt Perz SJ, Warszawa

Analecta Cracoviensia, Studia philosophico-theologica edita a professoribus Pontificiae Facultatis Theologicae Cracoviae, t. III, Kraków 1971, Polskie Towarzystwo Teologiczne, s. 452.

Tom niniejszy poświęcony jest pamięci dwóch wybitnych profesorów ks. Aleksego Kławkę oraz ks. Teofila Długosza¹.

Wielostronną działalność i bogatą sylwetkę duchową wybitnego przedstawiciela polskiej bibliistyki, ks. prof. Aleksego Kławkę, nakreślił jego uczeń, później współpracownik i szczerzy przyjaciel ks. Władysław Smereka. Pierwszym terenem działalności ks. Kławkę pochodzącego z diecezji poznańskiej był Poznań, lecz pełny jej rozkwit łączy się dopiero z objęciem katedry Pisma św. na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie. Pełne 16 lat pracy na tej uczelni ujawniły jego nieprzeciętne zdolności, w wielu kierunkach, a zwłaszcza w pracy organizacyjno-naukowej i pedagogicznej. Do znaczących osiągnięć tego okresu należy powierzenie mu redakcji „Przeglądu Teologicznego”, który pod jego kierownictwem nabrał znaczenia międzynarodowego i ukazuje się do dzisiaj jako „Collectanea Theologica”. Wspólnie z innymi profesorami uniwersytetu organizuje pierwszy zjazd teologów polskich w kwietniu 1928 r. Inną dziedziną, której poświęcał się z całą pasją było zorganizowanie duszpasterstwa akademickiego dla studentów Lwowa oraz pomocy materialnej poprzez zawiązanie stowarzyszenia „Caritas Academica”.

Od roku 1945 pracuje na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Oprócz działalności naukowej znaczną część czasu i energii poświęca organizowaniu dwóch zjazdów naukowych Polskiego Towarzystwa Teologicznego oraz obchodów jubileuszu 350-lecia ukazania się drukiem Biblii w przekładzie Jakuba Wujka.

Jako dziekan Wydziału Teologicznego w latach 1948—1952 położył wielkie zasługi wskrzeszając m. in. pismo wydziału „Polonia Sacra” i zakładając nowy periodyk dla umiłowanej przez siebie bibliistyki — „Ruch Biblijny i Liturgiczny”. Po rozwiązaniu Wydziału Teologicznego UJ wykłada bibliistykę w seminariach krakowskim, śląskim i częstochowskim, a filologię semicką na Wydziale Humanistycznym UJ.

Był teologiem-bibliistą, którego — jak pisze ks. Smereka — szczególną pasją były „nowe myśli, nowe zagadnienia... Posiadał umysł chłonny, krytyczny, jasny i oryginalny... Umiał zainteresować pracą naukową... Dążył stale do tego, by naszym studium teologicznym zapewnić wysoki poziom”.

Lwów był pierwszym terenem pracy także ks. prof. Teofila Długosza, historyka, zajmującego się głównie problematyką Kościoła polskiego, zmarłego 22 lipca 1971 r. Był założycielem i redaktorem wyżej wspomnianego „Przeglądu Teologicznego”, tygodnika „Lwowskie wiadomości parafialne” (1928—1930), redaktorem „Miesięcznika Katechetycznego” (1923—1926), tygodnika „Ojczyzna” (1926—1927), współpracownikiem „Gazety kościelnej”. Równocześnie pełnił obowiązki członka zarządów: Stowarzyszenia Księży Prefektów, Towarzystwa Wzajemnej Pomocy Kapłanów oraz Zarządu Głównego Towarzystwa Szkoły Ludowej. Z jego inicjatywy powstało towarzystwo wydawnicze „Biblioteka religijna im ks. arcyb. J. Bilczewskiego”, a wraz z ks. prof. Szcze-

¹ Por. omówienie dwóch poprzednich tomów *Collectanea Theologica* 43(1973) z. 2, 229-233.